

10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 10 20

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 10 20 30 40 50 60 70 80 90 0 mm

Det Kol. Norske Videnskabers Selskabs Bibliotek

Trondheim

~~Fougner, Simon Amundsen~~

~~Fougner, Simon~~

Landets Flid.

Sorøe 1760.

V box 34:1015

Simen Amundsen
Fogner

Landets Glid
i Kunst og Lære

kan
dets Velstand
nok formere.

En Bise,

under den Melodie:
Af hvad er vor Leve-Dage ic.

fammensadt
af
en Norsk Bonde
Simon Fogner,
boende i Gulbrandsdahlsens Fogderis
i Guldahls Sogn.

Sorse, 1760.

Bibl. Dan. IV, 223

V. box 34-1015

J. Sch.

Til Bønderne
i Danmark og Norge,
mine
kære Landsmænd og Medborgere.

De sande Fortienester, som I have af
det Almindelige, paalegge alle Eders
Medborgere den Pligt at arbejde igien til
Eders Nytte, for derved at opfylde det store
Siemærke af den Regering under hvilken alle
Indbyggere af Danmark og Norge ere fore-
nede ved Kierligheds og Fredens Baaud.

Eders Stand, mine Venner, har i sin
udvortes Kinghed, mange store Fortrin for
dem, som ere meere glimrende. Eders Fæ-
dreneland overgaaer i Frugtbarhed, i Love,
i Ind-

I Indretninger mange andre Riger. I lede under en Konge, hvis Faderlige Omsorg søger daglig at formere denne Overbægt, og det fornemmelig til Eders, Hans talrigste, Hans flittigste, Hans nyttigste Undersaatters Beste. Men hvortil nyttede Eder alle disse Fordele, dersom I ikke sølte og brugte dem, og hvorledes kunne I søle og bruge dem, dersom I ikke kiende dem?

De, som æres af Regeringen og fødes af Eder for at dyrke Videnskaberne, deres Pligt, deres første og høieste Pligt er det, at udbrede Regeringens Ære, og forøge Eders Lyksalighed ved at lære Eder at kiende, at søle og at bruge disse Fordele, med hvilke Forsynet og Regeringen har begavet Eder.

Dersom vi anvendte den Frihed fra udvortes Arbeide, som I have forskaffet os, paa unyttige Grillter; Dersom vi holt det for nedrigt, at arbeide til deres Nytte, som søde og klæde os; Dersom vi af Egennytte hindrede saadane Indretninger som kunde være mange tusende af vore Medborgere til Nytte; Dersom vi prædikede for Eder om strenge Pligter uden at opfylde de letteste selv; Bilde I da vel agte os saa meget, som de Smedde, der gjøre Jern til Eders Plove? eller ville I troe, at vi fortiente

mere

mere Ære af Selskabet, dersom vi toge Spøden i Haanden i Steden for Pennen.

Det som er et Arbeide for Eder, er ofte en Bederqvægelse for os; Lad vores Arbeide igien tiene Eder til Fornøielse. Denne Bise er en Virkning af de Betragtninger, med hvilke en af Eders Medbrodre forfriskede Sindet, naar hans Legeme var tret af Arbeide. Han beskemmede deri mange af hans store, hans ærede, hans lærde, hans rige Medborgere, at han, i Steden for at gjøre sig selv Livet suurt ved ubillige Klager, prisede Forsynet og Regeringen, og opmuntrede sine Landsmænd til at benytte dem af deres Fordele.

Han hafte samlet denne Kundskab af en Mands Bærker, som skrev for at gavne sine Landsmænd. Jeg forlanger ikke at I skulle kiende alle vore Lærde, men jeg vilde fortenke Eder meget, dersom I ikke vidste, at der har været en Mand til i Dannemark som heed Holberg, en Mand, som holt det for større Ære at kunne opbygge sine ringeste Medborgere end at oplede en gammel Haandskrift, eller at rette en Feil i en Glose eller et Aarstal, der ikke var bleven mærket af en Mand, som de Lærde kalde den store Scalliger.

Forfatterens Stand, de vigtige Sandheder, som han foreholder sine Landsmænd, og den enfoldige Oprigtighed, hvormed han fremsætter dem, unskylde nok de Feil mod Sproget og Smagen, som findes i denne Sang. Man undskylder gierne lige saa store Feil hos mange Lærde, naar de skrive om lige saa vigtige Ting med den Grundighed, som man har Ret til at fordrø af dem, naar de ere lige saa beskedne som Simon Fogner, og tillade andre at gjøre hvad de selv enten ikke ville eller ikke kunne til Sprogets og Smagens Forbedring.

Synger ofte denne Viise! Lad den gjøre samme Virkning paa Eder, som de Sange, med hvilke de Preussiske Soldater opmuntre hinanden til at stride under deres Frederics Anførsel, Eders behøver, Guld være lovet, ingen Blodige, ingen kostbare Seiersvindinger. Stræber ved Flid, ved Indsigt, ved Dyd, ved Taknemmelighed at fortiene den Forbedring i Eders Vilkaar, som han under Eder, og som er Diemerket af hans store Anstalter.

For at give Eder Anledning til at kiende og føle Eders Lyksalighed, saa tillader mig at jeg foreholder Eder nogle saa vigtige Sandheder.

Setter

Setter for alting Priis paa Religionen, som er den store Grund ikke alene til den ævige, men og til Eders timelige Lyksalighed. Viider at i den største Deel af den beboede Verden, hvor Christi Lærdom ikke prædiktes, troe de Mægtige og de Rige ikke, at I ere deres Brødre, de troe neppe at I ere Mennesker. En Christelig Dyrighed troer meere; den troer, at den Største i Guds Rige er alles Tiener.

Det er derfor ikke de Tjenester, som I gjøre Eders Medborgere, der forringe Eders Stand. Disse gjøre Eder i de Christnes og i de Vises Dine meget mere Være. Ikke de som have store Titler, som bære kostbare Klæder, og boe i prægtige Huuse, men de som arbejde, som lide for det Almindelige, ere virkelig Store. I have dog hørt tale om Alexander og om Keiser Carl den Store. Hvorfor ærer man disse Helte? For deres Fødsel, deres Klæder, deres Pragt, deres Taffeler? eller for den Midkierhed, med hvilken de ofte paatog sig de ringeste, de farligste og de moissommeligste Arbejder?

I ere de lykkeligste Indbyggere i Landet, naar I ved Eders Flid kunne bringe det saa vitt, at I kunne leve efter eders Stand. De Rige og Store nyde ikke mere af deres

X 4

Dver-